
Code-Tabaksblat handig in semi-publieke sector

» *Chris Jager*

Bepalingen uit de code-Tabaksblat kunnen relatief eenvoudig in de statuten van een semi-overheidsinstelling worden opgenomen. Zij zijn bruikbaar, hoewel zij vooralsnog niet op semi-overheidsinstellingen van toepassing zijn. Via de 'best practices' van Tabaksblat kan een toezichtstelsel met betere waarborgen geïntroduceerd voor de semi-publieke sector.

Het ontbreekt semi-overheidsinstellingen vaak aan een transparant en goed functionerend toezicht op het handelen van bestuurders. Uit de media blijkt dat met name deze instellingen in toenemende mate tegen integriteitsvraagstukken en -problemen aanlopen. Zo constateren Dick Ernste en Dorien de Wit in Het Financieele Dagblad van 23 juni een te grote verwevenheid tussen toezichthouders en bestuurders in de semi-publieke sector. Dit zou leiden tot 'non-interventiedrag en vriendjespolitiek'. Nu het bij deze instellingen om forse bedragen aan gemeenschapsgeld kan gaan en zij in maatschappelijke behoeften voorzien, zullen controlemechanismen moeten worden ingebouwd om wantoestanden te voorkomen.

In dergelijke gevallen kan sprake zijn van belangenverstremming. De wet bevat een summier regeling over tegenstrijdig belang bij vennootschappen. Deze betreft de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de bestuurder ten opzichte van derden en zichzelf. Voor stichtingen ontbreken deze bepalingen. Er zijn geen instrumenten voor een instelling, bestuurder én toezichthouder hoe zij zich moeten gedragen bij een potentieel belangenconflict.

De recent gepubliceerde code-Tabaksblat, die toeziet op aan de beurs genoteerde vennootschappen, geeft interessante regelingen omtrent tegenstrijdig belang. De interne verhoudingen komen hier wél aan bod. Bruikbare bepalingen uit de code-Tabaksblat zijn dat een bestuurder niet met de instelling in concurrentie mag treden, geen schenkingen van de instelling voor zichzelf mag aannemen, geen onrechtvaardige voordelen ten laste van de instelling aan derden mag verschaffen en geen zakelijke kansen die aan de instelling toekomen, voor zichzelf mag benutten.

Zo kan ook worden bepaald dat als de instelling voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waarin een bestuurder een materieel financieel belang houdt, waarbij familiale verhoudingen een rol spelen of waarbij de bestuurder een functie vervult, dit een tegenstrijdig belang oplevert. Al deze transacties dienen aan een toezichthouder te worden voorgelegd. Mocht geen dergelijk toezichtsorgaan bestaan, verdient het de aanbeveling deze in het leven te roepen.

Onoorbaar handelen van bestuurders is niet te voorkomen als zij zich niets van de regelingen aantrekken. Wel wordt door overtreding van de voorschriften de instelling of belanghebbenden de bekende stok om mee te slaan in handen gegeven. Tevens kweekt een meer uitgesponnen stelsel van 'checks' en 'balances' een bewustzijn bij betrokkenen dat goed bestuur boven alles gaat.

Mr C.J. Jager is advocaat bij AKD Prinsen Van Wijmen te Amsterdam. Zie ook www.fd.nl/goedbestuur.